

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 6. júla 2017 v trestnej veci proti obžalovanému **I. L.** pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 1 T 9/2016, o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného **I. L.**, vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 1 T 9/2016, sa tomuto súdu **odníma a prikazuje Okresnému súdu D o l n ý K u b í n.**

O d ô v o d n e n i e

Na Okresný súd Nitra 19. apríla 2017 doručil obžalovaný návrh na odňatie trestnej veci, sp. zn. 1 T 9/2016, z rozhodovania Krajského súdu v Nitre. Podaním doručeným 27. júna 2017 ho spresnil tak, že trestnú vec žiada odňať aj Okresnému súdu Nitra a prikázať ju inému súdu mimo obvodu Nitrianskeho kraja. Návrh odôvodnil tým, že 13. marca 2017 vzniesol námietku zaujatosti proti predsedníčke senátu JUDr. X. a ostatným sudcom okresného súdu a navrhol, aby trestná vec bola súdu odňatá pre porušovanie zásad nezávislého a nestranného súdneho konania. Odňať vec Krajskému súdu v Nitre odôvodnil tým, že nepristupuje k jeho väzobnému stíhaniu v súlade so zákonom a formálnym rozhodovaním o jeho sťažnostiach prehlbuje nedôveru v činnosť nitrianskych súdov, ktoré nekonajú objektívne a ich rozhodovanie stratilo povahu nezávislosti a nestrannosti. Krajský súd prehliada a ignoruje jeho pripomienky voči nezákonnému spôsobu vedenia

stíhania. Súd mu hrubým spôsobom porušujú základné ústavné práva. Sťažnostný súd zabránil legitímnemu rozhodovaniu o prvej námietke zaujatosti spojenej s návrhom na odňatie vecí okresnému súdu účelovým a nezákonným konaním, keď osobitne rozhodoval o návrhu na odňatie vecí a samostatným rozhodnutím o námietke zaujatosti. Rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 5. augusta 2016, sp. zn. 1T 9/2016-669, o nevyklúčení predsedníčky senátu z vykonávania úkonov považuje za nezákonné. Napadnuté rozhodnutie uznesením zo 14. septembra 2016, sp. zn. 2 Nto 17/2016, zrušil s odôvodnením, že námietka zaujatosti nebola podaná bezodkladne. V námietke namietal procesný postup súdu, o ktorom sťažnostný súd v zmysle §§ 31 ods. 4 a 32 ods. 6 Tr. por. nekonal. Súd nezákonne zabránil rozhodovaniu o námietke zaujatosti, splňajúcej zákonné náležitosti. K omeškaniu nemohlo dôjsť, pretože požiadal o vyhotovenie zvukového záznamu z hlavného pojednávania (4. júla 2016) a týmto chcel podložiť tvrdenia o zaujatom správaní JUDr. X., pretože na pojednávaní ho krivo obvinila z krádeže nafty, za čo nie je ani trestne stíhaný. Krajskému súdu vytkol, že mu pričítal na neprospech uvedenie do omylu okresným súdom, keď predsedníčka senátu zamlčala, že sa nahrávanie pojednávania neuskutočnilo. Neskôr klamala, že na poruchu nahrávacieho zariadenia na začiatku pojednávania upozornila. Okresný súd listom z 18. júla 2016 oznámil, že zvukový záznam z pojednávania neexistuje a vyhotovený nebol z dôvodu, že nahrávacie zariadenie je nefunkčné. Po doručení pochybného oznámenia podal námietku zaujatosti, predsedníčka senátu však svoju zaujatosť neuznala a z konania sa nevyklúčila. V rozhodnutí zavádzajúco tvrdila, že informovala prítomných o nefunkčnosti zariadenia, čo poznamenala v zápisnici o hlavnom pojednávaní. Poznámka o nefunkčnosti zariadenia bola urobená bez vedomia jeho i obhajcu, čo môžu potvrdiť osoby zúčastnené na pojednávaní. Za vrchol neprípustného správania JUDr. X považuje jej dôverný rozhovor so svedkyňou P. M., predvolanou na pojednávanie 7. marca 2017. Vzhľadom na výpoveď svedkyne je toho názoru, že svedkyňa bola sudkyňou ovplyvňovaná, aby vypovedala v jeho neprospech. Vyjadrené ho utvrdilo v presvedčení, že ovplyvňovanie na Okresnom súde Nitra neskončilo, stále pokračuje a bude trvať dovtedy, pokiaľ vec nebude prikázaná na ďalšie rozhodovanie inému zákonnému súdu. Nezákonné je aj rozhodnutie sťažnostného súdu, č. k. 2 Tos 82/2016-702, v ktorom zavádzajúco tvrdí, že uznesením o nevyklúčení rozhodovala predsedníčka senátu, pretože podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení môže rozhodovať len senát. Krajský súd opisuje rozhodnutia o väzbe L., nevysporiadava sa s námietkami a jasne naznačil, že môže žiadať o prepustenie na slobodu a žiadosti odôvodňovať ako chce, dostane vždy rovnakú odpoveď a rozhodnutie. Za vzniknuté prierahy pri rozhodovaní o väzobnej veci

a svojvoľné zasahovanie do práva na osobnú slobodu zo strany krajského súdu podal sťažnosť na ústavný súd, na ministerstvo spravodlivosti a voči sudcom krajského súdu inicioval podnet na začatie disciplinárneho konania. Predsedníčka senátu JUDr. X. je zaujatá, nepriateľská, intriguje, vyhráža sa mu uložením vysokého trestu odňatia slobody. Jej správanie je nedôstojné. Podal sťažnosť predsedníčke okresného súdu podnet na jej disciplinárne stíhanie, žalobu na ochranu osobnosti, prostredníctvom generálnej prokuratúry trestné oznámenie pre podozrenie, že vykonávala právomoc spôsobom odporujúcim zákonu a voči sudkyňi a sudcom Okresnému súdu Nitra žalobu za neoprávnené zasahovanie do osobnostných práv.

Predsedníčka senátu v rozhodnutí o námietke z 5. augusta 2016, sp.zn. 1 T 9/2016, ktorým sa v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. nevylúčila z prejednávania konštatovala, že svedkovi Ing. P. PhD. položila otázku ohľadne toho, čo obžalovaný uvádzal na obranu v procesnom postavení podozrivého, lebo pred súdom hovoril, že predával svedkom lacnú naftu, pochádzajúcu od zamestnávateľa. Určite nepoužila slová, že ide o ukradnutú naftu a nie je za to stíhaný. Na jej škodu nebol z pojednávania vyhotovený zvukový záznam. Nevysvetlila príčiny nefunkčnosti nahrávacieho zariadenia s tým, že ide o technickú otázku. Skutočnosť, že zariadenie nebolo použité je uvedená na začiatku zápisnice o pojednávaní, pretože bola zistená jeho nefunkčnosť. Obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní bol nahlas diktovaný a v jeho priebehu žiadna procesná strana nežiadala o opravu zápisnice. Obžalovaný využil poruchu nahrávacieho zariadenia, aby mohol podať námietku zaujatosti a uviesť skutočnosti nezakladajúce sa na pravde. Jej správanie voči nemu na pojednávaniach je možné preveriť zo zvukových záznamov.

Podľa Tr. por.

§ 23

ods. 1 z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený,

ods. 3 návrh strany na odňatie a prikázanie veci nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania, ak podľa súdu návrh neobsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1. O návrhu strany, ktorý je založený na tých istých dôvodoch, pre ktorý už bolo rozhodnuté, sa nekoná.

§ 61a

hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý je súčasťou spisu; záznam možno uchovávať aj iným vhodným spôsobom.

V zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej len „vyhláška“).

§ 56

ods. 1 zvukový záznam z pojednávania sa uchováva na nosiči dát, ktorý sa po skončení súdneho pojednávania pripojí k súdnemu spisu, alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je zvukový záznam uložený,

ods. 2 úkony spojené so zaznamenaním priebehu súdneho pojednávania podľa odseku 1 vykonáva sudca alebo asistent. Ak sa na súdnom pojednávaní prejednávajú utajované skutočnosti, zaznamenávanie priebehu súdneho pojednávania sa preruší na nevyhnutný čas.

Podľa inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 37/2014, (č. 33160/2014/110) o postupe pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania (ďalej len „inštrukcia“)

čl. 1 ods. 2 písm. b/ technické zariadenia určené na vyhotovovanie zvukového záznamu z pojednávania sú ku dňu účinnosti tejto inštrukcie inštalované na všetkých súdoch. Sudy postupujú podľa tejto inštrukcie pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania od 1. marca 2015 v rámci povinnej riadnej prevádzky,

čl. 4

ods. 1 obsluhujúca osoba spustí na počítači v pojednávacej miestnosti audioaplikáciu

prostredníctvom aplikácie Súdny manažment, kde v príslušnom spise zvolí funkciu „Nahrávanie pojednávania“,

2 obsluhujúca osoba podľa pokynov audioaplikácie pripojí záznamník k počítaču v pojednávacej miestnosti,

čl. 5 ods. 1 nahrávanie sa spustí prostredníctvom tlačidla „REC/PAUSE“ na ovládacom paneli záznamníka,

čl. 9

ods. 1 ak nie je možné vykonať prípravu zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu podľa čl. 4, obsluhujúca osoba uskutoční nahrávanie podľa čl. 5, prípadne podľa čl. 6,

ods. 2 následne obsluhujúca osoba spustí na počítači v pojednávacej miestnosti audioaplikáciu prostredníctvom aplikácie Súdny manažment, kde v príslušnom spise, v príslušnom pojednávaní a po voľbe „Nahrávanie pojednávania“ zvolí funkciu „Spracovať existujúce záznamy“,

ods. 3 obsluhujúca osoba vyberie zvukový záznam, ktorý patrí k zvolenému pojednávaniu a exportuje zvukový záznam na lokálny server. Ustanovenia čl. 7 ods. 3 a 5 platia primerane,

čl. 10

ods. 1 v prípade výpadku elektrického prúdu je možné vyhotoviť zvukový záznam podľa čl. 8 ods. 1, nakoľko v záznamníku a v mixpulte je integrovaný akumulátor, ktorého výdrž je približne 17 hodín resp. 4 hodiny. Stav nabitia batérií je potrebné v dostatočnom predstihu pred pojednávaním obsluhujúcou osobou skontrolovať. V prípade inej technickej poruchy obsluhujúca osoba preverí možnosť riešenia problému podľa časti 4 používateľskej príručky alebo možnosť použitia náhradného záznamníka alebo využije možnosť použitia zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu z inej pojednávacej miestnosti,

ods. 2 ak nie je postup podľa odseku 1 možný, obsluhujúca osoba bezodkladne kontaktuje oddelenie informatiky príslušného krajského súdu prípadne Špecializovaného trestného súdu. Ak nie je možné problém vyriešiť podľa predchádzajúcej vety, obsluhujúca osoba kontaktuje oddelenie Helpdesk sekcie justičnej informatiky a riadenia projektov, ktoré vykonáva technickú podporu zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu.

Za dôležitý dôvod v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. podľa ustálenej súdnej praxe treba považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré vzhľadom na svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností verejnosti alebo strán o nezaujatosti príslušného súdu a o tom či vec bude nestranné a nezaujato rozhodnutá. V prípade existencie okolností tohto charakteru, a to aj bez ohľadu na zistenie, že nie všetci sudcovia tohto súdu sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania (napr. sa sami necítia byť zaujatými), treba v záujme dosiahnutia účelu trestného konania vylúčiť možnosť vzniku takých pochybností a je preto namieste rozhodnúť o odňatí veci príslušnému súdu a jej prikázaní inému súdu toho istého druhu a stupňa, na ktorom vznik takých pochybností o nezaujatosti a nestrannosti nehrozí.

Z obsahu spisu je zrejmé, že prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra podal 3. februára 2016 obžalobu, č. k. 3 Pv 636/14/4403-40 na Okresný súd Nitra na obžalovaného I. L., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe v nej uvedenom.

Najvyšší súd ako súd nadriadený (§ 23 ods. 1 Tr. por.) vykonal dokazovanie prostredníctvom predsedníčky Okresného súdu Nitra. Podaním z 12. júna 2017 zabezpečila vyjadrenie JUDr. X. Vzhľadom na odstup času si nepamätala typ poruchy na nahrávacom zariadení, nejednalo sa však o takú poruchu a jej rozsah, v dôsledku ktorej by bolo potrebné kontaktovať technických pracovníkov súdu. K absencii nahrávky mohlo dôjsť nesprávnou manipuláciou s technickým zariadením, v dôsledku zlyhania ľudského faktora, vylúčila akýkoľvek úmyselné konanie. Vzhľadom na nedostatok relevantných podkladov predsedníčka senátu prebrala na seba zodpovednosť za ľudské zlyhanie zo 14. júla 2016 (správne zo 4. júla 2016). Na ďalšiu požiadavku najvyššieho súdu z 20. júna 2017, či aj v iných trestných veciach pridelených JUDr. X došlo pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania k analogickému porušeniu § 61a

Tr. por., vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. a inštrukcie MS SR č. 37/2014, (č. 33160/2014/110), predsedníčka okresného súdu nereagovala zisťovaním, s tým že nie je na to oprávnená, lebo sa nejedná o disciplinárne konanie. Predseda súdu má pritom návrhovú dispozíciu začať disciplinárne stíhanie i v prípade porušovania procesných ustanovení Trestného poriadku, vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. a inštrukcie MS SR č. 37/2014, (č. 33160/2014/110), sudcom tohto súdu.

Aj keď zákonodarca v ustanovení § 23 ods. 1 Tr. por. výslovne neuvádza, ktoré dôvody pre odňatie veci považuje explicitne za „dôležité“, možno podľa názoru najvyššieho súdu ustáliť, že v danom prípade ide o vážne vyhrotenie situácie. Medzi obžalovaným I. L. a sudcami Okresného i Krajského súdu Nitra sa vytvorila atmosféra absolútnej nedôvery, ktorá by mohla spochybniť objektivnosť rozhodovania aj keby toto objektivne bolo. Rozhodnutie súdu musí byť nielen objektivne, ale takým sa musí aj javiť.

Nadriadený súd zdôrazňuje, že pokiaľ predsedníčka senátu na hlavnom pojednávaní 4. júla 2016 vopred upozornila na skutočnosť, že z technických príčin nebolo použité nahrávacie zariadenie, evidentne porušila kogentné ustanovenia § 61a Tr. por. ako aj citované vykonávacie predpisy, napriek tomu, že z ich obsahu nie je prípustná výnimka. Inštrukcia, práve naopak, v časti „Riešenie nepredvídaných udalostí a technická podpora“, čl. 9 a 10, jednoznačne upravuje postup pri technickej poruche zariadenia.

Obsahová dikcia ustanovenia § 61a Tr. por. vylučuje možnosť vykonať hlavné pojednávanie bez využitia nahrávacieho zariadenia.

Okrem zisteného závažného pochybenia zákonnej sudkyne počas vedenia hlavného pojednávania najvyšší súd upriamuje pozornosť na hrubý nesúlad medzi tvrdeniami zákonnej sudkyne, ktorá obžalovanému podľa obsahu listu z 18. júla 2016 neposkytla zvukový záznam z pojednávania konaného 4. júla 2016 argumentujúc vopred oznámenou technickou poruchou nahrávacieho zariadenia (č. l. 645). Zistením predsedníčky okresného súdu bolo nesporne preukázané, že poruchu technického zariadenia JUDr. X na oddelení informatiky nenahlásila a sudkyňa sa v rozpore s predchádzajúcimi dôvodmi v otázke nenahrávania pojednávania vyjadrila, že k nemu nedošlo pre zlyhanie ľudského faktora nesprávnou manipuláciou s inak funkčným nahrávacím zariadením.

Najvyšší súd konštatuje nepochybnú účelovosť označenia v hornej časti zápisnice z pojednávania, že „z technických príčin nebolo použité nahrávacie zariadenie“, umiestneného (zrejme dodatočne) mimo základnej protokolácie z hlavného pojednávania.

I keď obsahová dikcia ustanovenia § 61a Tr. por. predsedníčke senátu neumožňovala vykonať hlavné pojednávanie bez použitia nahrávacieho zariadenia, v súvislosti so zvoleným nezákonným postupom, nedala procesným stranám ani len možnosť vyjadriť sa k vykonaniu hlavného pojednávania bez použitia nahrávacieho zariadenia.

S poukazom na vyjadrené nadriadený súd aplikujúc zásadu in dubio pro reo aj na delegačné konanie dospel k záveru, že je potrebné rozhodnúť v prospech obžalovaného, pretože pravdivosť jeho tvrdení v návrhu na odňatie a prikázanie veci nemal vyvrátenú, práve naopak, preukázaná bola minimálne kontroverznosť až nehodnovnosť vo vyjadreniach predsedníčky senátu JUDr. X v otázke nepoužitia nahrávacieho zariadenia.

Najvyšší súd odňal preto danú trestnú vec Okresnému súdu Nitra a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Dolný Kubín.

Vzhľadom na to, že apelačným súdom Okresného súdu Dolný Kubín v prípade podaného odvolania je Krajský súd v Žiline, rozhodovanie o návrhu L. na odňatie trestnej veci z rozhodovania Krajského súdu v Nitre podľa § 23 ods. 1 Tr. por. považuje nadriadený súd za bezpredmetné.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 6. júla 2017

JUDr. Štefan H a r a b i n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová